

Motion till riksdagen 2025/26:3865

av **Ulrika Liljeberg m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:61 Utökade registerkontroller vid anställning i kommun

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att prioritera arbetet med löpande registerkontroller och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en breddning av relevanta brottstyper och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens förslag innebär förbättrade förutsättningar för en effektivare registerkontroll vid viss anställning i kommunal verksamhet. Många av dessa anställningar innebär en direkt påverkan på brukares och patienters möjlighet till god och säker omsorg, och Centerpartiet konstaterar att de föreslagna ändringarna är välkomna och efterfrågade. Centerpartiet har länge drivit på för effektivare och mer ändamålsenliga registerkontroller inom den offentliga sektorn, och hade därför också velat gå ännu lite längre vad gäller registerkontrollernas omfattning.

Behovet av löpande registerkontroller

Förslaget innebär som sagt ett välkommet steg för utökade registerkontroller i samband med nyanställning. Samtidigt saknas fortfarande ett regelverk som möjliggör löpande eller återkommande registerkontroller under pågående anställning. Flera remissinstanser har pekat på att dagens system innebär att arbetsgivare i praktiken kan vara helt ovetande om att anställda dömts eller misstänks för brott som kan påverka säkerheten och tryggheten för brukare i de kommunala verksamheterna. Inom andra samhällssektorer – exempelvis inom luftfartsskyddet – är löpande kontroller redan etablerad standard.

Regeringen har också under hösten 2025 aviserat en bredare genomlysning av bakgrundskontroller inom offentlig verksamhet. Detta är välkommet, och det är avgörande att arbetet med löpande registerkontroller prioriteras särskilt. Varje år som går utan tydliga regler innebär fortsatt risk för att personer som inte hör hemma i den kommunala omsorgen eller skolan tillåts arbeta med barn och andra sårbara grupper. Bristen på kontinuerlig kontroll innebär även risker för välfärdsbrott och andra oegentligheter med betydande konsekvenser för kommunerna ur såväl ekonomiskt som säkerhetsmässigt hänseende. Samtidigt är det avgörande att löpande registerkontroller sker med stöd av ett regelverk som är proportionerligt och som värnar respekten för integritet, med tydliga begränsningar och rättssäkra processer. Det är därför angeläget att riksdagen tydligt uttalar att arbetet med löpande registerkontroller måste prioriteras för att så snart som möjligt kunna omsättas i konkret och rättssäker lagstiftning.

En breddning av relevanta brottstyper

Utvecklingen med ständigt ökande grov organiserad brottslighet och den kriminella ekonomins utbredning, otillåten påverkan och försök till infiltration av välfärdens verksamheter gör det tydligt att dagens urval av brottstyper vid registerkontroll är för snävt. Exempelvis omfattas inte alltid brott som ekonomisk brottslighet, korruptionsrelaterade brott, olaga integritetsintrång, brott kopplade till välfärdsbrottslighet eller otillåten påverkan. För många yrkesgrupper inom exempelvis kommunala verksamheter har just dessa brottstyper direkt relevans. Begränsningen riskerar att skapa luckor i kontrollsystemet där personer som är uppenbart olämpliga för tjänsten ändå kan få anställning.

Flera remissinstanser har betonat behovet av att matcha brottsutdraget mot tjänstens reella risker, inte endast mot en smal lagteknisk lista. I dag saknas denna flexibilitet. Resultatet är att kommuner, regioner och statliga myndigheter inte fullt ut kan skydda verksamheter och enskilda från säkerhetsrisker eller förtroendeskadligt beteende. För att stärka rättssäkerheten, tryggheten och säkerheten i offentlig verksamhet bör därför kretsen av brottstyper som ingår i registerkontroller breddas. Urvalet bör omfatta brott som kan antas påverka lämpligheten för en anställning där personen får tillgång till känsliga uppgifter, ekonomiska resurser, myndighetsutövning eller utsatta individer.

Självklart måste förändringen förenas med proportionalitet och integritetsskydd för den enskilde. Det centrala är att regelverket speglar dagens faktiska risker – inte gårdagens. Mot denna bakgrund bör regeringen skyndsamt återkomma med förslag om att utvidga vilka brottstyper som ingår i registerkontroll vid offentlig anställning.

Ulrika Liljeberg (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Fredrik Lindstål (C)